

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/57/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012200193
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7012200193.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa S. Z., bytom B. proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 1. februára 2013, č. k. 7Sd/16/2012 - 61, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 1. februára 2013, č. k. 7Sd/16/2012 - 61, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 1. februára 2013, č. k. 7Sd/16/2012-61, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 13. januára 2012 v spojení s rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX z 12. apríla 2012 a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím z 13. januára 2012 odporkyňa podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a podľa § 29 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu, že sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku, pretože posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice uznal navrhovateľa naďalej čiastočne invalidným podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. Uvedeným rozhodnutím odporkyňa súčasne podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. priznala navrhovateľovi od 27. mája 2009 invalidný dôchodok v sume 193,30 € mesačne s tým, že od uvedeného dňa navrhovateľovi zaniká nárok na doteraz vyplácaný invalidný dôchodok v sume 183,40 € mesačne (priznaný a vypočítaný podľa zákona č. 100/1988 Zb.) a rozhodla aj o zvýšení novopriznaného invalidného dôchodku podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a príslušných opatrení Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky od 1. januára 2010, od 1. januára 2011 a od 1. januára 2012.

Rozhodnutím z 12. apríla 2012 odporkyňa podľa § 70 ods. 1, § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšila od 27. mája 2009 invalidný dôchodok navrhovateľa na sumu 194,10 € mesačne po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 1. januára 2005 do 21. decembra 2005 a podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a príslušných opatrení Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zvýšila tento dôchodok od 1. januára 2010, od 1. januára 2011 a od 1. januára 2012.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že na základe žiadosti z 27. mája 2009 bol zdravotný stav navrhovateľa opakovane posúdený posudkovými lekármi so záverom, že nie je invalidný podľa § 29 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb., a od 27. mája 2009 je invalidný aj podľa § 71 ods. 1 zákona s 50% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkoví lekári pobočky Košice a ústredia Sociálnej poisťovne vysunuté pracovisko v Košiciach v posudkoch z 29. novembra 2011 a 19. júna 2012 posúdili zdravotný stav navrhovateľa so zhodným záverom, že jeho rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú choroby podporného a pohybového aparátu - stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek (kapitola XV., oddiel E, položka 4 písm. b) prílohy č. 4 zákona) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, ktorú zvýšili o 5 % za iné zdravotné postihnutie - degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia (kapitola XV. oddiel E, položka 3 písm. b) prílohy č. 4 zákona). Aj z posudku vyhotoveného 2. októbra 2012 na žiadosť krajského súdu vyplynul po vyhodnotení novopredložených lekárskeho nálezu rovnaký záver. Keďže krajský súd nezistil žiadne dôvody spochybňujúce zhodné závery posudkových lekárov o zdravotnom stave navrhovateľa pri posudzovaní jeho invalidity, rozhodnutia odporkyne z 13. januára 2012 v spojení s rozhodnutím z 12. apríla 2012, ako vecne správne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ. Namietol, že po zaslaní nových lekárskeho nálezu dňa 13. augusta 2012 krajský súd odročil pojednávanie, nariadené na termín 24. augusta 2012 bez legitímneho dôvodu, čím podľa jeho názoru nepostupoval podľa § 119 ods. 1 O.s.p. Taktiež namietal, že odôvodnenie rozsudku obsahuje notoricky známe skutočnosti (rozhodnutie najvyššieho súdu, rozhodnutie odporkyne, opravné prostriedky navrhovateľa) a problematikou navrhovateľa sa zaoberá len na posledných dvoch stranách. Poukázal na skutočnosť, že prvostupňový súd si nepreveril dôveryhodnosť tvrdenia posudkového lekára odporkyne a nezaoberal sa lekárskou správou MUDr. K. zo 17. júla 2012, z ktorej vyplýva, že jeho nepriaznivý zdravotný stav je dôsledkom nevydarenej operácie chrbtice, uskutočnenej v roku 2000. Podľa jeho názoru odporkyňa nerešpektovala pokyny najvyššieho súdu, podľa ktorých mala posudzovať invaliditu navrhovateľa podľa kritérií ustanovených v § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. a rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 uvedeného zákona. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa námietky navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené a vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250a ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok.

Z obsahu administratívnych spisov odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľ bol od 18. mája 2001 uznaný čiastočne invalidným podľa § 37 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. a rozhodnutím odporkyne z 26. júla 2001 mu bol od 19. mája 2001 priznaný čiastočný invalidný dôchodok. Trvanie invalidity na nárok na invalidný dôchodok podľa ustanovenia § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 18.7.2006 preskúmala odporkyňa pri kontrolnej lekárskej prehliadke dňa 3. februára 2005, kedy bol

navrhovateľ posudkovým lekárom uznaný invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. pre 45 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený dňa 10. októbra 2006 podľa § 263a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. so záverom, že je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Podaním z 27. mája 2009 navrhovateľ požiadal o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu. Rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 27. augusta 2009, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom dňa 25. mája 2011 sp. zn. 9So/90/2010 zrušil a vec vrátil odporkyni s tým, že odporkyňa po spísaní riadnej žiadosti o invalidný dôchodok doplní dokazovanie o posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľa podľa § 71 zák.č.461/2003 Z. z., v rámci ktorého posudkový lekár posúdi aj trvanie čiastočnej invalidity podľa § 37 ods.3 zák.č.100/1988 Zb., rozhodne o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zák.č.461/2003 Z. z. a v prípade, že taký nárok vznikne, rozhodne aj o súbehu dávok v súlade s § 263a ods. 5 zák.č.461/2003 Z. z.

Po zrušení rozhodnutia z 27. augusta 2009 a vrátení veci bol opätovne posúdený zdravotný stav navrhovateľa. Posudkový lekár sociálneho zabezpečenia pobočky Sociálnej poisťovne v Košiciach dňa 29. novembra 2011 zdravotný stav navrhovateľa posúdil, tak podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 (podľa zákona č.100/1988 Zb.), ako aj podľa predpisov účinných od 1. januára 2004 (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.) so záverom, že navrhovateľ nie je invalidný podľa § 29 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb., a súčasne je invalidný aj podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou od 27. mája 2009. Na základe uvedeného posudku odporkyňa preskúmanými rozhodnutiami z 13. januára 2012 a 12. apríla 2012, rozhodla o nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., ako aj podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a v súlade s § 263a ods.5 zák.č.461/2003 Z. z. rozhodla o súbehu nárokov na výplatu dávok.

Z uvedeného vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený, a aj rozhodnutie odporkyne bolo vydané, v intenciách rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Neobstojí preto námietka navrhovateľa, že odporkyňa rozhodnutie najvyššieho súdu nerešpektovala.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona), pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (§ 71 ods. 5 zákona)

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods.6 až 8 zákona).

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je teda podstatnou otázkou vplyvu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Krajský súd na základe navrhovateľom predložených lekárskeho nálezov z odborných lekárskeho vyšetrení (vrátane lekárskej správy od MUDr. Hermanovej) opakovane doplnil dokazovanie o nové posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa. Závery týchto posudkov boli zhodné s predchádzajúcim posúdením zdravotného stavu navrhovateľa, vzhľadom na skutočnosť, že podľa predložených

lekárskych nálezov zdravotný stav navrhovateľa je stabilizovaný a funkčne nepriniesli nové skutočnosti oproti skôr posúdenému zdravotnému stavu navrhovateľa.

Čo sa týka námietky, že posudkový lekár nevyhodnotil správu MUDr.K. (neuroológ) zo 17. júla 2012, z obsahu tejto namietanej správy nevyplýva iný (horší) rozsah zdravotného postihnutia v porovnaní s jej nálezom, ktorý posudkový lekár vyhodnotil v posudku z 19. júna 2012.

Záver posudkových lekárov nie je v rozpore s nálezmi odborných lekárskych vyšetrení. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa je podľa doložených lekárskych nálezov stav po operácii disku L5 vpravo v roku 2000 s funkčným postihom, bez porúch zvieráčov, bez svalových atrofií a bez paréz. Takému postihnutiu zodpovedá horná hranica rozpätia, t. j. 45 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV., oddiel E, položka 4 písm. b) prílohy č. 4 zákona s navýšením o 5 % pre funkčné postihnutie vyplývajúce z viacetážového postihnutia chrbtice. Ostané ochorenia (cukrovka, vredová choroba dvanástnika) sú bez orgánových zmien, bez porúch výživy a liečbou kompenzované.

Z posudkov posudkových lekárov vyplýva, že sa zaoberali aj posúdením schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť a dospeli k záveru, že je schopný vykonávať práce bez dvíhania a nosenia ťažkých bremien, dlhého státia a chôdze, nie v trvalom predklone, bez nekoordinovaných pohybov a chladu. Obmedzenie schopnosti, resp. zákaz výkonu len niektorých prác, pri súčasnom zachovaní schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo vhodnom pracovnom zaradení zodpovedajúcom veku a vzdelaniu, nie je v zmysle zákona dôvodom pre zvýšenie určenej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľ v odvolacom konaní nepreukázal žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania. Jeho presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Iné dokazovanie nebolo opodstatnené, keďže závery posudkov posudkových lekárov nie sú v rozpore s lekárskymi nálezmi, založenými v posudkovej dokumentácii, ani s lekárskymi nálezmi predloženými navrhovateľom v priebehu súdneho konania.

Neobstojí ani námietka navrhovateľa, že posudkoví lekári, a aj krajský súd, sa mali zaoberať okolnosťou, že jeho nepriaznivý zdravotný stav bol spôsobený neodbornou operáciou chrbtice, keďže takáto okolnosť nie je predmetom posudzovania posudkového lekára v konaní o invalidný dôchodok. Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa len tie činnosti, ktoré bezprostredne súvisia so sociálnym poistením.

Ani prípadné preukázanie zodpovednosti lekára za nepriaznivý zdravotný stav nezakladá nárok na stanovenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, keďže táto sa určuje výlučne podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu.

Okolnosť, že navrhovateľ predložil novšie lekárske nálezy, ktoré krajský súd zaslal na vyhodnotenie posudkovému lekárovi, bola dôvodom aj na odročenie pojednávania vytýčeného krajským súdom na 24. augusta 2012 ako to vyplýva z obsahu spisového materiálu. Krajský súd teda neporušil ustanovenie § 119 ods. 1 O.s.p., keďže doplnenie dokazovania je dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania, a neporušil ani ustanovenie § 119 ods. 4 O.s.p., na ktoré poukazuje navrhovateľ s tým, že „spravidla uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie“. Z uvedeného ustanovenia nevyplýva povinnosť uvádzať vždy nový termín pojednávania, najmä nie v takých veciach, kde sa vykonáva dokazovanie u iného orgánu a nový termín pojednávania je možné vytýčiť až po doručení príslušných dôkazov.

Odvolací súd nemohol akceptovať ani námietku navrhovateľa, že krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol jemu notoricky známe skutočnosti (rozhodnutie najvyššieho súdu, rozhodnutie odporkyne, opravné prostriedky navrhovateľa), keďže aj tieto skutočnosti súdy uvádzajú vo svojich rozsudkoch v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p.

Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepreukázal, že by jeho stav bol iný ako ho ustálili posudkoví lekári.

Posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a ním predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že zdravotný stav navrhovateľa spôsobuje 45 % - nú mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddielu E, položky 4, písm. b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. so zvýšením o 5 % za iné zdravotné postihnutia.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, objektívne a presvedčivo odôvodňujúce záver o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 %, preto rozhodnutie odporkyne považoval za zákonné a rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu má navrhovateľ možnosť kedykoľvek požiadať o opätovné posúdenie zdravotného stavu a zvýšenie invalidného dôchodku.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok